

Szhája vszako nedelo.

Naprej placilo do nouvoga leta:

Domá Din. 10.
V zvištvu Din. 14.
V Ameriko Din. 17.Inserati za □ cm. 1/2 D.
Pri vecskrat popústí.

MÓRSZKA KRAJINA

Vérsztveni, politicsni i kulturni tjédnik.

Reditelsztvo i oprávnistvo v Márkisevci posta M. Sobota.

Cejna za edno numero: na 4 sztráni Din. 1— na 6 sztráni Din. 150

Rokopiszi sze ne vrnéjo.

Nebeszkí zslébovje

szo sze prepúsztili i vu velikoj obilnoszti ide dezsdzs nesztanoma zse vecs tjédnov. Zemla, stera je cseresz leta od velike hice globoko szpoukala, i nyé poknye szo zselno csakale z-nébe otávlajoucso roszo, sze je zdaj napunila z-toga visesnyega blagoszlova, i vise nyej je.

Tá velika mokroucsa i nesztanno dezsdzsovje veliko szkrb i sztaranye pobúdi, nej szamo vu polodelca, nego i vu vszákoga sztancsara szrdci. Sztrahsno szkúsávanye obszúti pri szúkesini letosnyega pouva kme za volo prisesztnoga leta szúkesine krúha, stera sze nyemi zse naprej szkázsjúje, vu vszój szvojój sztrahsnoszti.

Kak tesko moremo glédati, kaj krumpisov véksital gnili vu blatnoj zemli; proszo i hajdina, steriva szta tak lejpi pouv v prikazsúvala i z-punim troustom obeszeljávala: — ali dojpokoseno v-sznopji, ali pa gorsztójécs nanikoj ideta na nyivi. Szejátvi je túdi escse komaj trétji tál doprineseno, 2/3-tála je neposzejano, z-steroga csi szegli kelko telko escse doprinesz — je zezamúdjeno i nekáze doszta trousta. Vsze eto csi szí pred szébe posztávimo, je pravicsno i nej brezi zroka nase sztaranye i bajanoszt za volo szúkesine, stera má pridti.

Csi je tou glíh vszej nász nevola i szkrb, dönok sze pa vu prvój vrszti nájbole polodelca dotícse. Nyegov dohotek z-pouva sztojí, ztoga resúje vszákeféle dajo, oblácsa szebé i drzsino, nej je tak csúdo, csi rávno on obszúti nájbole zse naprej, toga zsalosztén i sztrahsen nászled.

Tak kebúzjemo, ka sze pri národnóm vértivanyi doszta nebrigajo za etakse sztaranye i szkrb. Doszta véksa szkrb nyim je sztranzkarszki boj i razlázsanye eden drúgoga. Véksa szkrb nyim je, koga posztávijo v-edno ali v-drúgo csészt? Za steroga volo szo gotoví escse i krízo vláde szpraviti i tak parlamenta pocsaszom cügúta-joucso delavnoszt zadrgávati, nepremiszlivsi szí, kaj z-tem nezracúnano doszta skoudijo málo mi vérti, mestri i trstvi.

Vu poszlejdní hípaj vsza zrendelúvanya navékse napobougsanye valute cilajo. Ka mi mámo neszmejmo vöpelati záto, naj kmeta pouv domá osztáne i falejsi gráta zsvísv. Ka mi nemamo neszmejmo notri pripelati záto, najsze valuta poprávi. I kak vídimo kaj sze cejne potreboús máloga vértá i mestra dönok nesztanoma podigávajo, steroga názhaj je, kaj trstvo túdi sztojí i nanikoj ide, steromi szo glavni zroki túdi deviz teskoucse. I csi sze ednouk export ino import dopúszti, ár sze more dopúsztití, jeli sze valuta teda pobougsa, csi de naednouk vu velikoj meri potrejbno meszto zmenkanoga blága drúgo notri szprávlati?

Az ég csatornái

megnyiltak sürün hullatják már hetek óta nedvüket arra a földre, mely egész éven át nedvesség, esőhiány következtében megrepesztett, szárazságot okozta nyílásaival tártongva leste az ég áldásait. Egész éven át szomjan áhított a föld egy kis eső után, ma már megsokalta.

A nagy esőzés, nedvesség komoly aggodalmat kelt a gazdaközönség körében. Rémképet vél látni a jövőben; borzongva gondol az eddigi takarmány hiány után, a jövő kenyérinségre. Ha reagondol, hogy a burgonyája még a földben rothad; kölese ugyan lekaszáva de künnt rohad, hajdínáját le sem tudja kaszálni, vetésterületének egyharmadát sem vetette el, úgy egész természetes a tünődése és a jövőtől való félelme.

Habár a gazdának ez keresetforrása, ennek jövedelméből kell a reája röt nehéz terheket fedeznie mégis nemcsak az ő töprengése kell, hogy legyen speciál, — ez gondolkodóba ejthet mindenkit. Mégis ez a gazdának első sorban legnagyobb gondja.

A nemzetgazdálkodásban azonban nem látjuk nagyon előtérbe tolnakodni az ily aggodalmakkal, tünődésekkel. Itt több súlyt fektetnek a pártoskodásra, a személyeskedésre. Egy-egy tisztség betöltésénél képesek kormányválságot felidézni, s az annyira elmaradt parlament munkáját megakadályozni. Észre sem veszik azt, hogy rendeleteikkel sok csorbát ejtenek a kisgazda és kisipar ekszisztenciáján, ugyszintén a kereskedelem felvirágzásán.

Újabbán minden rendelet valutajavítás címén hozatik. Javítják a valutát. A mi nekünk van nem szabad kivinni, hogy ennek zöme, a — kisgazda terménye, — olcsóbb legyen. A mi nekünk nincs, nem szabad be hozni, hogy a valutánk emelkedjék. De ezuttal, többnyire a kisgazda, kisipar szükségleti cikkeinek az ára fel fog menni, tekintettel a devizarendeletről megnehezített pótlásra. Egyben a kereskedelem is pangani fog, sőt tönkre is fog menni és pedig a deviza nehézségek miatt. S ha egyszer az import-exportot megkönnyítik, mert meg kell könnyíteni, a rohamos beszerzése az árunak is segíteni fog a valuta javulásán?

Soula

je kulture temel. Csi sze mláda generácia v-tom pripravno ne osznávla, tou szledi zsalosztén nászled má. Ka je pri tom prinász v-Prekmurji velika naopacsnoszt, sze z-vecs násztajev ocsividno kázse.

Te najprvi zacsetek májo bidti otrocsni ográdeski (óvoda.)

Nejga szpráviscsa, steromi bi sze vesznicski sztaris bole radúvao, kak tomi, csi ga bár dneszden za vtsešnye i za nepotrejbno drzsijo níkáki.

V-szúnom lejtasyem vrejmeni szo roditelje nejbili prisziljeni málo deco v-hizso zeklenoti i na szamo zanibáti, dosztaokrát na neszrecso, nego szo jo na óvodico zavúpali i brezi sztaranya sli na szvoj oupravék.

Ka kak veliki rázlocsek sze je kázao pri gorijemányi vcsenyei pri táksoj deci, stera je v-óvoda hodila prouti onoj, stera je nej hodila, li oni vucsitelje znájo-szvedocsiti, steri szo tou

szkúsziti priliko meli, V-óvodo hodécsa deca je v-soulo pridoucs zse k-rédnoszti, privadjena, razmetejsa bila.

Vsze tou je zdaj na roditelov veliko nezadovolnoszt i sztaranye znicseno. Tak sze právi ka szo óvode szamo vogrscsino szlúzsile i tak szo zdaj nejpotrejbne Pitam: vej pa v Ljublani túdi jeszte óvoda, jeli je pa tam za povogrscsenya volo nasztávlena? Ali pa mi vu vesznicaj sztojécsi lúdjé szmo níkaj nej, mi szamo znasimi dácsnimi dinármí naj veliki varasouv zevcsenoszt, osznávlanye kulturo pomágamo naprej i tej dobrebodoucsnoszti skéri jesztemo! Troustamo sze, ka i vész bode níka — znábidti — ednouk doszta racúnala.

Rávno szmo tak z-vesznicske decé solárivernyem. Példo denem v-Murszkoj Szoboti pri drzsávnoj souli I—II. zloncsa, tou je tou tanájmensa deca popoldnévaj hodi vsoulo. Ka sze má ona v-tom krátkom vrejmeni návcsiti? Tou je tém teskej ár z-vesznic z-Rakicsana, z-Csnelavec, z-Nemsa-vec, z-Márkisevec hodijo tá deca i tak zdaj v-mrzlom, mokrom vrejmeni, po kmici morejo dalecs domou idti.

Csi nega meszta v-souli, naj sze poszkrbi oblászti za pripravne presztore. Naj sze nazáj odpréjo óvode, naj bodejo potrejbne vucsevnicé, nej szamo vucsitelov velki sereg. Na tou zravnane hrambe sze naj nenúcajo za kaszárnye i za konce odávajoucse boutice, naj sze prejkájjo szvojemi pozványi, tak nedo naprejpomágale lúdi nezadovolnoszt. Mi tou csésimo naj Prekmurje neza osztáne od civilizácie!

Az iskola

a kulturánknak alapköve. Ha ezt a fiatal generációnál rendszeresen nem hasznosítjuk, a jövőben minden törekvésünk hiábavaló. Hogy ennek így kellene lennie, de nálunk Muravidéken nincs meg, bizonyítja sok körülmény.

A kezdet kezdetje, — az óvoda.

Talán nincs intézmény, melynek a falusi szülő úgy örült volna, mint éppen ezidőszertint »felesleges« óvodának. A túlszűfolt, sürgős nyári időkbéli munka mellett nem kellett az anyának becsuknia gyerekeit a szobába, s kitenni őket a legnagyobb szerencsétlenségnek, hanem reggel óvodába kísérte s ott hagyta délig s ha kellett estig az óvonó felügyelete alatt. Hogy mennyi különbség volt az ilyen és az óvodába nem járt iskolaköteles közt, azt az akkori tanítók mondhatják meg leginkább. Azokon igazán meglátszott a jobb erkölcs, a fegyelem s a csiszoltság.

Ez most a szülők legnagyobb aggodalmára egyszerre megszüntetett. Azt hozván fel oknak, hogy ez csak magyarosítási taktika volt. Kérdem most már az illetékes tényezőket: Ljubljanában is magyarosítottak? Hisz ott volt és van is óvoda miért nem zárták le ott is? Vagy a mi falusi adókoronáinkkal csak a nagy város fényűzését, kulturáját művésziességét tartjuk fel, a falu nem »számít«? De igen a falu számít, nagyon is számít s ha még most még nem, de számítani fog.

Épúgy vagyunk a falusi gyerekek iskoláztatásával is. Példa rá az állami népiskola (M. Szobotai) a mely az I—II. oszt; tehát a legkisebb iskolaköteleseket d. u. járattja az iskolába. Helyén van ez így? Tanulhat az a gyerek 2—2 1/2 óra alatt eleget? Az analfabetizmushoz ez elég, a tudatlansághoz meg sok. De nem eljárás ez azért sem, mert itt Rakičan, Črnelavci, Nemčavci, Markišavci tankötelesei is érdekelve vannak, s most a télvíz idején sötétben menjen haza az a kis gyerek?

Ha tényleg nincs hely az iskolában, gondoskodjék a hatóság olyan helyiségről s meg van oldva a kérdés.

Legyen itteni tanerőkkel ellátott óvodánk s legyen rendes iskolánk minél előbb, hogy úgy ellensúlyozhassuk a nép e tekintetbeni zúgolódását. Az ily épületekből ne csináljunk laktanyát s cernaárus bódét, hanem alkalmazzák céljuknak megfelelően s lesz »Prekmurje is civilizált«.

GLÁSZI. — HIREK.**Nova grüntna kniga**

sze dela v nasoj krajini. Pár vesznici zse dokoncsávajo; gdé szo zse inzsaner i zmerili tom zdaj birovija za nyimi kontrolejra i potrdjáva, kakti: Markisavci, Rakičan, Černelavci, Vescsica, Polana, Bákovci, Lükacsavci, Norsinci, Lipovci i Bratonci. Vértovje grünta pozványe májo pred birouva, v grüntne vesznice, pri ritari etak: v Markisavce od 9. do 25. okt. v Rakičan od 26. okt. do 12. nov. v Černelavce od 13. do 28. nov.

Opomínajo sze vszi lásztniki zemliscs, v tej vesznicaj, da zagvüno pridejo k ritari napozváni dén i nej na birovijo v Szoboto. Tüdi csi bi uej pozványa doubili, zemlou pa májo v tej obscinaj, ár sze kniga zemliscsa li tak lejko vréd szprávi. Zvün toga pa de kastigani sto nepride ár ztem prekráti delo birovije.

Naj ide vszáki prilozsen, daszi szam oszobno zagovori szvoje pravice. Tüdi je cajt, csi sze ednoux tá grüntnica vréd posztávi.

Priszilen pivec Vogler Stevan, Csrszskoga vértá szin je 21. szept. vecsér pljen prisao v Szatahovszkoga Pecsicsa kresmo. Szamo szin je bio domá i da je tomi pívcí nej steo piti dati za pijanoszti volo, ga je mládi Vogler z nozson v sinyek i v prszi zo szmicao. Vogler je premíno v kmicsno noucs, mládoga Pecsicsa szo pa z nevarnimi ranami v spitao pripelali v M. Szoboto.

V Ligeti A. vörarovo delavnico je nočni tát vdrou i odneszao okoli 40.000 K vrejdnozsti. Na »Glavnom plázi«! Sze razmili?! Znam szí premiszli, v kaksoj sztrahoti szo zdaj escse bole v máloj kanizsi!

Rakicsan. Nas konyévderec ali nevej csteti, ali je nyemi »schuhwiks« glavárska naredba. On nevozi mrlino v zvün vézsi lezsécsi mrlinscsek, nego jo naszrejdi vézsi v ogradi szvojem pokápa csi rávno jo z norsinec pripela. Tomi sze nikaj negodi ali naj bi mi pávri tou vcsinoli... té bi escse on pomágao nam kouzso doj vlecsiti. Glászili szmo zse tou, ali zaman; pa te naj delamo, proti kügi! Nyemi bole vörjejo kak nam. Vej szo pa tou tüdi vörvali, ka je tisztí bejszen pesz, — pred pár tjédni — z-cejle vézsi psze zgrízao. Zná sze, pa ka szo sze szamo za pészki kouz i za güljenjá plácsa volo grízli...? Ali záto li on má isztino. Mi dámo preiszkatí csi trbej, ka sze je niti zpolovico pszi nej mogao griszti, ár szo ponocsáj notri zagrajeni i tak bi nej szmeli nase — dráge psze, — doj szposztrelati.

Krcsmárje, kak csüjemo do sze tüdi organizerali v »Krcsmárszko drüstvo« i zse 8-ga novembra do meli za togavolo gyülejs. Tej szo zse tüdi gori prisli na tou, ka vküpnov mocsjouv vecs lehko doszégnejo. Pаметно je, ali tou bi zse prvlé lehko vcsinoli, pa bi sze doszta csemérov rejsili.

Vkradnoli szo g. Rajbar Ivani, kmetskomi szinouvi z-Tropovec za 70.000 koron vrednoszti gvanta. Touvaj je vdrou v klet i tü je bio szpakivani gvant, steroga je touvaj odneszao.

Zgrábleni je nevaren touvaj t. m. 10.-ga, po iméni Mursics József, steri je v Bakovci i v Rakičani v vecs mejszti notri v-dröu i kradno.

Pogorelja je v Püconci v nedelo vecsér ob 10 vöri Vukan Trejze szlama, da je szekulerana nej bila, zsenzski je kvára priblizsno 12000 koron.

Na zseleznice delanje, od Ormozsza do Lötmerka je ministerstvo odobrilo 2 i pou milijon dinárov. Zakaj sze pa szamo tevi dvej meszti dáta csteti, M. Szobota pa nej?

Sztröske v Pasteur szpráviscse — za tá i nazáj pelanye — za od bejszne zsvivne zgrizsene lüdi plácsa domovinszka vesznica, csi pa je domovinszka vézsi nej znána, plácsa tisztá vesznica v steröj sztálno sztánüje.

Zacsaszni skolnikov i skolnikoje drágocsno pridánye szo, po dosztöjnoga zákona 5. táli, podignoli na z-sztálni skolnikov pridányá v ednákoj meri.

Lehke szvinyé neszmi vöpelati. Agrárni minister je prepovedao vöpelati szvinyé pod 110 kg. (Szprávlajmo szí plemenycse, stere do 30 kg. zsmetne prászce kotile? Zam. Red.)

Szmesna szmrt. V Salovci pri Szrdiscsi sze je té dni obeszo kmet Malecz. Pred szmrtjouv je pizsmo napiszao, v sterom píse, ka ga tou dezsdzsevno vrejmen razcsémerilo i rájsi sze obejszi, kak pa ka bi lepse dnéve csakao.

Kak známo, carina je za tou leto za 'zivis notri pripelano szilje odpüscsena bila. Pri tom szo pa nisterni slavoncsarje prevecs kvárni, tou je tou tisztí, steri szo pred narédbov pripelali notri szilje i mogli szo jo plácsati. Pravicsno bi bilou csi bi sze tém zse nazáj plácsala tá suma, ár tou nejde, ka bi oni kvárni mogli bidti za togavolo, csi szo sze pascsili szilgye notri pripelati. Zdig-nemo szvoj glász, ka naj nyim vláda pejneze nazáj dá. Drzsávi sze tej pejnezi doszta (ali nikaj) nepoznajo, prizadetim do pa doszta hasznili, ár szo vszi szirmácke.

Szakolejrati sze dajte vszi steri po püczonskoga potoka brvi hodite. Rejszan je tak nevarna; nej szamo ka nejga poprimácsa, tüdi szpoudnyi tál brvni je grozno nevaren, steri je pa na Markisavcske i Püconcske vézsi brigi. Gg. orozniki priporocsajte tem vesznicam, naj sze pobrigajo malo za cslovecso varnoszt tüdi, ár mogoucse pri ednoj neszrecsi de je vecs kostalo.

Nouvi predszednik szkupcsine. Po nisterni dnévni pogájanyaj, za persono szkupcsinoga predszednika, je k koncovi odebráni na meszto doszedásnyega dr. Ribár-a, dr. Edo Lukinics.

Lloyd Georgea. Anglije i takpovedeno szvetovnoga sorsa dúgi lejt ravniteo, je ednoux v ministerpredszedniskoj kaksnoszti szpadno i narneszto nyega je tou velko pozványe Bonar Law na szébe vzéo.

Grki szo szpráznili Trácijo na podlagi z Törki zvezanoga kontrakta i pod priliszkávanem antánta. Grcska vojszka je pri z práznenijí té krajine lüdszvi doszta kvára vcsinila. V gresiji je v prípravi medszebna bojna.

Na vogrszkom je 12000 oborozseni fascistov pucs namejnilo príredíti, ali prícajti szo natou gori prisli i zasztáveni szo. — Gróf Burián Stevan bivsi financzni i zvünesnyi minister je v 71 leta sztaroszti mrou.

Szerencsétlenség. Német Ferenc, fűrészmunkás Vogler József urnál Motvarjavcin (Szentlászló segédkezett a faösszehordásnál az erdőben. Eközben nem tudja megcsipte-e valami állatka vagy valamire rálépett-e de egyszerre a bal lába megdagadt s fekete lett. Behozták a kórházba, hol azonban kevés a remény felgyógyulásához amputáció nélkül. — Galics Tamás 15 éves kárpitós inas Dol. Lendaván, dolgozott szörtépgépen, vigyázatlanságból a kerekek bekapták balkarját s eltörték. Kórházba hozták M. Sobotába.

Felélesztette a villámcsapás Horvátországi Dol. Lapcú községben meghalt 40 éves korában egy Meane Lakič nevű gazd. Amint ravatalánál örködnek, s imádkoznak, egyszerre csak becsap a házba a villám s mindenki kiszalad oltani a házat. Ház azonban nem éget, a nép bejöt, s lám csodát! A halott ülve kíváncsian nézegetett maga körül, — feltámadt. A ház megrongálódott ugyan, de a gazda él s a halotti tor helyett másnap a feltámadás öröm lakomáját ülték.

Falusi háboru. M. hó 17-én Godina Márk Szr. Bisztrici korcsmájában töb alsó Bisztricei idogált. Egyszer csak este nagy csetepatéval vagy 15 közép Bisztricei férfi rohan be, mind felfegyverkezve, karókkal, fahasákkal és fejszékkel megtámadták a csendbe vendégeket. Köztük a 38 éves Jaksics Mátyást úgy megsebeztek, hogy harmadnap a Murszombati kórházba sebibe belehalt. A vizsgálat megindult. A korcsmáros kára edényein, butorain 3000 Din.

Vizbefult. Deklezsini 42 éves Frasz Ferenc nevű molnár, a ki ételt vitt a malomba. Valahogy beleesett az esőzésekől megáradt murai mellékágra, onnan az ár a murába sodorta, hol életét veszítette. Hátrahagyta áldottállapotban feleségét és kilenc ellátatlan gyermekét.

Tüz elhamvasztott e hó 15-én este 10 órakor Vukan Terézija pucinci lakós szalmakazalját 8000 korona értékben.

Ormozs-Ljutomeri vasut építésre a minisztertanács 2 és fél millió előleget szavazot meg. Murszombati ismételten nincs említve... Talán azért mert ez az összeg a murai hidra alig volna elég?

A vendéglősök külön egyesületet alakítanak »Vendéglősök és kávécsok egyesülete« név alatt. Már a meghívók is szét mentek s nov. 8-án lesz megtartva az alakuló gyűlés.

Ideiglenes Tanítók és tannók drágasági pótlékát felemelték, az erre vonatkozó törvény 5. szakasza alapján a véglegesített tanítók pótlékával egy magaságra.

Könnyüsertések viveteli tilalma. A Földművelési miniszter megtiltotta a 110 kilón aluli disznók kivételét. (Ugy látszik olyan kocákat kell feltalálni, a melyek 30 kilós malacokat hoznak a világra Szerk.)

Tolvajlás. Rajbar Ivan gazdálkodó fiánál Tropovci 20. el lelt lopva 70.000 kor. értékű ruhanemű. Az elkövető a kamarába tört be, ép itt volt a nagy csomag, a mit elvitt.

Elfogott botörő. E hó 10-én elfogtak a csendörök Mursics József nevű közveszélyes betörőt a ki Bakovci és Rakicsanban több érték tárgyat elvitt.

Görögök kiürítették Tráciát a Törökökkel kötött szerződés s az antánt nyomása alapján. Görögök visszavonulásakor a katonák sok kárt okoztak a török lakóság közt. — Görögországban polgárháboru van készülöben.

Magyarországon 12000 felfegyverkezett fascista pucst akart elkövetni a kormány ellen, de idejében rájöttek. — Gróf Burián István volt közös pénz- és külügyminiszter 71 éves korában meghalt.

Uj házelnök. Napok óta alkudozások után a házelnök személyére vonatkozólag, végre meglelt választva az eddig dr. Ribár helyét dr. Edo Lukinics az országgyűlés elnökévé.

Lloyd George. Anglia s ugyszólván a világ-sorsának éveken át volt mozgatója, most mi miniszterelnöki minőségében megbukott s helyébe Bonar Law válalt a nagy szerepet.

Szlüzsbená naznanila.

Trosenine sze dosztájajoucsa dácsa je na naso krajino tüdi vörazpresztrejta Pouleg sfere vszigidár pred 24-timi vörami ostarjás pri financaj more notri zglásziti kelko vina scsé pripelati i po litri 1 K. 40 fil. naprej dój plácsati. (Szlüzsbene nov. 98.)

Od bejszne zsvivne zgrizsenoga csloveka poutne sztröske v Pasteurov spitao more noszti prisztojna vesznica, csi je csloveka prisztojnoszt nejznána, noszi sztröske tisztá vézsi, v steröj sztálno prebiva. (Szl. nov. 107.)

Pejneze v tühino lejko vö neszé poutnik, csi má poutni list, v szledécsen zsenzski: 1) v francusko i od té bougse valuto drzsávo do 3000 frankov. 2) od francuske valute zbozsnejse, dönok od dinára z bougsov valutov drzsáve pa v tisztöj drzsávi valánoga pejneza, v jedinoszti 3000. 3) v z szlabov valutov drzsáve, pa do 3000 dinárov ali ktomi primerne tüje valute. Tou pa szamo meszecsno ednok i sze lejko tüja valuta küpi szamo pri, zatou pooblascsenöj banki. 4) sto pa májo za 10 km-szki granicsni-obracaj dövolejnye, májo szloboscsino vszáki meszec za 1000 Din. vrednoszti blágo szí naküpti v tüjöv drzsávi i prineszti. Odtoga vise pejneze neszmi neszti szebov niscse ár sze nyemi vkraj vzemejo. Csi pa zataj pejneze i prinem sze nájdejo, sze nyemi vkraj vzemejo i escse de kastigani do 5000—10000 Din. i 6—12 meszecöv zápora. (Szl. nov. 106.)

Ogengaszilna drüstva szo mentüvane plácsila carine i drügi taks za vsze tisztö skér i prípravo, stere pripelajo z drüge drzsáve notri szamo za szvojo lásztno potrejbo i za bole hasznovito oprávlanye szvoje szlüzsbe. (Szl. n. 108.)

Hivatalos kivonatok.

A fogyasztási adóra vonatkozó törvényt kiterjesztették a mi vidékünkre is. Eszerint minden borvétel meghozatala előtt 24 órával be kell a fiáncoknak jelenteni s literenként 1 kor. 40 fil. előre fizetni. (Hiv. lap 98.)

Veszett állatok által megmárt egyéneknek a Pasteur intézetbe való szállítási költségeit az illetőségi község viseli, ha pedig illetősége ismeretlen, azon községet terheli a hol az illető állandóan lakik. (Hiv. lap 107.)

Küföldre utazók utlevelük alapján a következő mennyiségű pénzt vihetnek magukkal: 1) franciaországba s ennél jobb valutájú államokban 3000 frankig; 2) francia valutánál rosszabb, de a dinár-nál jobb valutájú államokba, abban az államban négyes pénznemnek megfelelő 3000 pénzegységet (pl. 3000 Lirat vagy 3000 Sokolt); 3) a dinár-nál rosszabb valutájú államokban pedig 3000 Din. Így ennek megfelelő idegen valutát. Ezt azonban csak havonta egyszer s az idegen valutát csak a vezára meghatalmazott banknál veheti meg, hol az utlevélre ezt feljegyzik; 4) a 10 km-teres határforgalmi igazolvánnyal bíróknak meg van engedve hevonta egyszer 1000 Din. értékű árut hozni, vagyis anyit magával vihet pl. Regedébe. ennél nagyobb összeget nem vihet senki. Ha elhittkolja elveszik s ráadásul 5000—10000 Din. büntetés és 6—12 havi börtönrre büntetik. (Hiv. I. 106.)

Tűzoltó egyesületek mindennemű vám s illeték fizetésétől fel vannak mentve azon külföldről behozott tárgyakra vonatkozólag, melyeket kizárólag saját szükségletükre és egyesület szolgálatuk fokozottabb teljesíthetése végett szerzik be. (Hiv. lap 108. sz.)

Vértivanye.

Zrnyaklico

Ednom megnyeni lehko vmorimo pri pácyaní, si nepázimo i neodprávimó nyega z-primernim naprejvidejnyem. Kaksi má bidti pác i kak sze má ou delo odprávlati?

Na tou-je nájbougsi szívi gálic i zsnýega naprávljeni pác. Z-velkim glászom oznanyüvani je nájvecskrát nehasznoviti i napamet (z-gnojsnicov ili z-jesziom) zmejsano pácanye, navékse zobztojnszko delo.

Vlejmo v-eden lagvícs (na tou priprávljeni petrolszki 100 l. vodé i dvá kg. szivoga gálica v-edno capo zvézanoga poveszmo na spagovini szamo nateliko vu vodou, ka sze 'z-nyouy pokrrije. Té sze li hitro razmocsá i dobímo 2°/_o-tí pác.

Potom psenico zvrbjá szpleteno krlbacsov, s-tera sze prvle z-rejtkim vrejcsnim plátnom po-krrije v-pác denemo i tam dobro zaperémo, sznéz szmétéje góri priplava, tiszto dojzagrábimo, potom pcedímó i naponyávo szúisit szíplemo. Pácanye sze i szamo do dvej minuti szmej csaiti, duzse nej. Po poszúhsenyi sze ona esi sze zrokouy szeja zse za dvej, z-maksínom pa za 4 vöre lehko szeja. Té pác je na 20—30 q szilja zadoszta.

Krúmpisje

szo letosz za volo szúihose jáko rejtkoga béla za steroga volo vu dezsdzsovji doszta vodé vzemejo v-szébe. Ka naj tá szranyeni negnilijo i da je vökopanya vrejmen zse prek naednouk szamo teliko szkopajmo vö, keliko domá na vötrovnom meszti poszúhsiti vtégnemo, etak sze od vísesnye vlage oszlobodi i sztao bode.

Szenye

v Murskoj Soboti 15-toga oktobra je pri zsvivni szlabo bilou. Nájböle szo iszkane telicske. Gori je prignáno 475, odáno 107 falátov.

Gazdálkodás

A gabonacsirát

megölhetjük pillanat alatt, ha a pácoldat erősségét nem szabályozzuk s alkalmazzuk megfelelően. Milyen legyen tehát és miből álljon a pácoldat?

Legjobb a kékgálicosoldat. A hirdetett vagy gondolomra (trágyalé, ecet) használt pácolás csak haszontalan munka.

Vegyünk egy kádba 100 liter vizet s 2 kg. kékgálicot kössük egy rongyba, spárgán lógatva a vízbe, hogy éppen csak viz takarja. Ez hamarosan elolvadva kész a 2°/_o-os pácoldat.

Ha ez megvan, a ritka zsádkarabál letakart lúzfás kosárba öntött búzát belemerítjük a pácba, kézzel megkeverjük, a feljött szemetet eltávolítjuk s a búzát két kéz között mintegy megmosunk. Az egész művet csak 1—2 percig tartson, akkor kiemeljük, lecsurgatjuk s kiöntjük a ponyvára száradni. Közzel 2. gépel 4 óra múlva vethetjük. A pácoldat 20—30 q gabonára elegendő.

Burgonya

az idén a szárazság következtében ritka husu lett, s a nagy esőzések következtében sok vizet vesz magába. Hogy az elraktározásnál rothadásba ne

menyen, kiásás ideje pedig itt lévén, ássunk ki csak annyit, amennyit odahaza szellős helyen kiszáritani, megszikkasztani képesek vagyunk. Így a fölösleges nedvtől megszabadulva eláll.

A vásár

Muraszombatban okt. 15-én lanyha. Kereslet csak növendékben volt. Felhajtás 475 darab, eladva 107 darab. Ár esett.

Szerkesztői üzenet. — Reditela.

G. H. Gornji Lakos. A lap minden száma ö szlovén és magyar nyelven jelenik meg. Előfizetési ára újévig 10 Din. Előfizetők gyűjtéséért előre is hálásköszönet.

Trzsne cejne. Kereskedelmi árák.

1922. okt. 27.

Blágo — Áru.

100 kg. Psenica—Buza	K	1300—
» » Zsito—Rozs		1300—
» » Ovesz—Zab		1300—
» » Kukorca—Tengeri		800—
» » Proszou—Köles		950—
» » Hajdijna—Hajdina		950—
» » Graoka—Bükköny		1300—
» » Otroubi (psen.)—Korpa (buza) »		700—
» » Szenou—Széna		600—
» » Graj—Bab		1400—
» » Krumpise—Burgonya		400—
1 kg. Lenovo sz.—Lenmag		20—
» » Detelcsno sz.—Lóhermag		80—
» » Bikovje		25-30—
» » Telice		25-30—
» » Krave		15-23—
» » Teoci		40-43—
» » Szvinyé		55-60—
» » Mászt I-a—Zsir I-ö.		120—
» » Zmoucsaj—Vaj		110—
1 Bilica—Tojás		3—

Pejnezi — Pénz.

1 Dollár	= Kj	240—
100 Kor. Budapest	= >	10—
100 Kor. Becs	= >	—33

Blízánya szenyá. — Közeli vásárok.

Petrovci 29. oktobra (bucsa.)

Cérkevno.

Junija 10 toga szo meli Jugoszláviye 10 ev. sinyorij poszlanci v-Novom Sádi cérkevni gyülejs. Prekmurszko ev. sinyorijo je Kovács Stevan sinyour zasztápao. Nazoucsi je bio tídi z Ruszoszkoga domou idoucsi Amerikanszke ev. miszie zavüpnik. Steri je velko nalénoszt szkazüvao prouti Jugoszlávie i nájmre prouti v-Prekmurji med rázlocsnim násztaojom 'zivoucsi evangelicsancov cérkevnomi 'zitki, z sterim szí verszka dugoványa nepoznajúcsi ravnitelje, liki macsia z nej právim detetom denejo.

Jáko szo sze csüdüvali nadtem kaj eti v-Prekmurji dühovnika dovice nedobijo pénzie geto indri tou od zacsétka mao vszívajo. Csüdüvali szo sze kaj dühovnikov drzsávna podpora sze tak tézsko i zámüdno nakázüje.

V-Banáti i v-Bácski, csi je glih z-edním letom prvle k-Jugoszlávií prikápcsena, kak Prekmurje, sze nej szlovenszkoga jezika vuचितelom izdaj poduzsáva vrejmen dojdejavanya egzájmena z-drzsávnoaga jezika, a prinasz pa escse one, steri szo ga zse doli djáli szemtá predejvajo i od sztranjio.

Egyházi.

Jun. 10-én volt a Jugoszláviában levő ev. egyház 10 esperességének értekezlete Novi-Sádon. A prekmurjei ev. espereséget Kovács István esperes képviselte. Jelen volt szinte Oroszországból haza utazó Amerikai ev. missio kiküldöttje, ki nagy érdeklődést tanúsított Jugoszláviai protestánsok egyházi élete iránt. Különösen pedig érdeklődött a Prekmurjei evangélikusai különleges viszonyai iránt mely a többi hitsorsosokkal szemben mostoha gyermekként kezeltetik a prot. egyházat távolról sem ismerő intéző körök által.

Nagyon csodálkoztak a jelenvoltak azon, hogy itt Prekmurjében az ev. papi özvegyek még eddig egy fillér nyugdíjat sem kaptak az államtól, holott máshol azt már elejétől fogva élvezik az özvegyek. Csodálkoztak a telkészek állami segélyének kedvezőtlen és késedelmes folyósításán is.

Bácskában és Bánátban, bár az egy évvel előbb tartozott Jugoszláviához a nem szláv nyelvű tanítóknak mindig halasztást adnak a szláv nyelv levizsgázása céljából, Prekmurjében pedig a már levizsgázottakat is majdnem mind eltávolították.

Prekmurszki evangélicsanzki dühovniki novembra 1-ga bodo v-Murski Soboti vu ev. cérkvi meli szvoj naváden poulejtíni szpouved, steroga de naszledüvalo zgovárjanye od odprávlanye i ravnanya cérkevni i verszki dugovány. K-toj priliki sze szrdca pozávajo vszi, ki vtom tál vzéti 'zelejo.

Klanica sze odprla

i po dnévnoj cejni küpü-jem szvinyé, telicske i márho. Tüdi sze dobi primeni spej za mászt kg za 100 koron.

JOSIP BENKO.

A vágóhid megnyilt

s napi árért veszek sertést, borjut és marhát. Ugyszintén kapható nálam zsirszalona kg-ként 100 koronás árban.

BENKÓ JÓZSEF.

13-1

Prekmurska posojilnica

r. z. z. o. z.

MURSKA SOBOTA Šolska ul. 233. poule osterjása Benka.

Plácsa interes na hranilne vlozsbé po

6⁰/₀

Dá poszójila na vknyszbo, v porokosztvo in na vrednoszine papire. 14-1

Svarim

vsakogar, naj ne kupi od Jožefa Časar-ja v Ivanovcih št. 45. grunta, ki ga ta prodaja, ker bo vsakdo, ki bi kupil to posestvo, imel z menoj provde.

EVA ČASAR roj.

Krančič I. r.

Figyelmeztetek

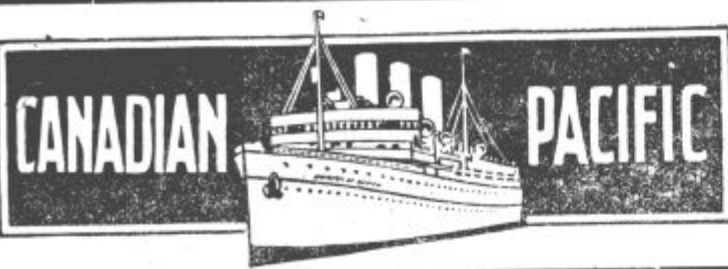
mindenkit, hogy Császár Józseftől, Ivanoci községben, ne vegye meg az általa eladandó földeket, mert mindenkinek általam támad ügye a bíróságnál.

CSÁSZÁR JÓZSEFNÉ,

szül. Krancsics.

Vérsztvo

pouleg Marburga, v lejpom meszti, na glávnoj ceszti, priblizsno 50 plügov, regulane lejpe gorice, nyive, loug, lejpo notri priprávleno hizso, vérsztveni hram z fundusom, motor 8 HP, sze vcsaszi z cejlim letosnyim pridelkom odá. Imé sze zvej v Upravi.

Nájvékse transportno szpráviscse szvejtá.

EUROPA CANADA AMERIKA

SZAMO 4 DNI NA OTVORJENOM MORJI.

Nájhitrejsa i nájbougsa zvéza prek **Hamburga**, **Antwerpena** i **Cherbourga** z híresnim »EMPRESS« paroládjami na dvá stoka velke. Ide vszáki keden. Na dalnye preszveté v gledocs vozni cejn, idejnja dén, potniskoga vizuma, pakov in prepiszov priszeljeványe v Canado i v Zjedinyene drzsáve dá:

Agencija Canadian Pacific
ZAGREB, Jurišičeva ulica broj 30.

Vabilo.

Mursko-Sobočko Poljsko-gosgodarske Banke D. D.
IZREDNI GLAVNI OBČNI ZBOR
bo dne 5. novembra 1922. ob 10 uri dopoldne v društvenih prostorih banke, na katerega se vsi delničarji vabijo s tem, da v smislu pravil prinesejo seboj svoje delnice in tudi pooblastila brezpogojno.

Dnevni red:

1. Volitev dveh članov, katera potrdita zapisnik.
  2. Ugotovitev sklepčnosti zbora.
  3. Poročilo ravnateljstva in nadzornega odbora o položaju v banki.
  4. Sklepanje o predlogu upravnega odbora za fuzijoniranje banke s Slavensko Banko d. d. v Zagrebu, s katero sta se že združili Mariborska Eskomptna banka d. d. v Mariboru, potem njena naslednica Jugoslavenska Union banka d. d. in katera ima svojo banko tudi v Budapešti IV. Váci-utca 35. pod naslovom: Balkan Bank R. T.
  5. Slučajnosti v smislu §. 13. statutov.
- Na ta občni zbor se povabijo posebno tudi vlagatelji.
Murska-Sobota, dne 10. oktobra 1922.

Za ravnateljstvo:

Anton Koder l. r. državni komisar. **Aleksander Vértes** l. r. podpredsednik.

OPOMBA: V dnevnem redu navedeni predlogi so v društvenih prostorih banke delničarjem in vložnikom na vpogled.

12-1

Máli glászi.

Brivec 1-2

Konrád Donko pouleg Turkove ostarije v M. Soboti. — Vödela zsenzke kite, csi prineséte vlaszé, vsze po nájfalejsój cejni

Vörar 2-2

Pavel Fliszár pouleg Turkove ostarije v M. Soboti. — Poprávla vöre po nájménsoj cejni, pa tüdi odávle batrije za lektricsne lampase.

Eden

koncertni glaszovir in eden harmonium 7 registrov sze odá taki v kavarni Kemény. 10-2

Cstite

„Mörszko Krajino“

Podpérajte jo!

Meghivás.

A „Muraszombati Mezőgazdasági Bank R. T.“
RENDKIVÜLI KÖZGYÜLÉSÉT
1922. évi nov. hó 5-én d. é. 10 órakor tartja meg az intézet hivatalos helyiségeiben, melyre a t. részvényesek azzal hivatnak meg, hogy alapszabályaink értelmében részvényeiket — és megbízásaikat is —
feltétlenül magukkal hozni sziveskedjenek.

Tárgysorozat:

1. A közgyűlésről felveendő jegyzőkönyv hitelesítésére 2 részvényes megválasztása.
  2. A közgyűlés határozat-képességének megállapítása.
  3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az intézet jelenlegi állapotáról.
  4. Határozathozatal az igazgatósági javaslat felett az intézet fuzionálása tárgyában a Zágrebben székelő Szlavenszka Banka Részvénytársasággal, melyben már egyesültek a Mariborban székelő Mariborska Escomptna banka és ennek utódja a Jugoszlavenszka Union Banka és a melynek budapesti intézete: Balkán Bank Részvénytársaság, IV. Váci-utca 35. alatt.
  5. Az alapszabályok 13. §-a értelmében beérkezett indítványok tárgyalása.
- A közgyűlésre a betétesek is meghivatnak.
Murska-Sobota, 1922. évi október hó 10-én.

Az igazgatóságért:

Anton Koder l. r. Veres Sándor s. k. državni komisar. alelnök.

JEGYZET: A tárgysorozatban jelzett indítványok az intézeti helyiségben közszemlére kitéve vannak és a részvényeseknek és a betevőknek is rendelkezésre állanak.

Singer Singer

masíni za sívanye

Amerikanszki Singer masíni za sívanye sze dobijo za Prekmurje v trgovini

BRATA BRUMEN

MURSKA SOBOTA, Cerkvena ulica 192.
(Pouleg birovijsje.)

Dobijo sze tüdi Singer iglé, oli, konci, nadomesztílni deli itd. (Za sívanye masíni za szaboule, sujsztre i za famílijo.)

Odávle sze na ráte (24 mesecov).

Singer sivalni masíni Bourne & Co. New-York.

4-2

Jugoslov. kreditni závod r. z. z. o. z.
v Ljubljani

podružnica v Murški Soboti.

vzeme hranilne vložsbe in vložsbe na tekocsi racsun tüdi dá interes nájprijétnejse. Dá poszojila na vknyizsbo, v porokosztvo, vrednosztme papire in na blágo, stero lezsi v odkriti szkladárnici.

Závod je neposzrednom pod drzsávnim nadzorsztvom.

Zsenszki Salon z krscsáki!

Vszigdár drzsím na velko prebéranje práve modelne krscsáke Pariza i Becca. Tak kak:

Pann, Zsamat, Cilinder, Fülc
: : i Stofnatne krscsáke. : :

Zsalni krscsáki sze na zselo v 24 vöraj naprávijo. Divatni i zsalni slári na prebéranje.

Vzeme vsze predelávanye krscsákov.

11-1 **KIRÁLY LÚJZA**

MURSKA SOBOTA, Slovenska ul. 255.

Nájménse cejne!

Dobra posztrezsba!

Masíni za mlátiti i vszefelé drügi poljszki masíni.

Cement portland	Lopate	Káva	Mandlni	Petrolejom
Vápno	Cveki	Cuker	Tee	Szol
Blanye	Rasoje	Szvinszka mászt	Rum	Rizs
Traverze	Vszefelé mela	Kvász	Karbid	Csokoládi

kak vszefelé drügo zselezno i specerijsko blágo.

Čeh & Gáspár

v MURSKI SOBOTI (Berger Vilmosa hrámi, kak je prvle zadruga bila).

Fál blágo!

Dobro blágo!

8-2